

201200155-37

312

KSK/HELA

Norges vassdrags- og energidirektorat

Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Mosjøen, 26.08.2013

Vår saksbehandler:

Vår ref. oppgis ved henvendelse:

Deres ref.:

Arild Tokle

Kommentarer til uttalelser til søknad om konsesjon for bygging av Sørbuktelva kraftverk- Hemnes kommune

Det har kommet inn følgende høringsuttalelser til søknad om bygging av Sørbuktelva kraftverk.

- Hemnes kommune , datert 29.05.2013
- Fylkesmannen i Nordland, datert 22.05.2013
- Reindriftsforvaltningen i Nordland, datert 27.05.2013
- Sametinget, datert 04.07.2013
- Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland, datert 03.06.2013
- Helgelandskraft As, datert 30.04.2013
- Hemnes Turistforening, datert 01.05.2013
- Statens Vegvesen, datert 15.04.2013
- Kystverket, datert 15.04.2013
- Hallvard Kjelen, datert 10.04.2013
- Nordland fylkeskommune, datert 18.06.2013

INON OG LANDSKAP.

Hovedbegrunnelsen for flere av høringsuttalelsene er at de har innsigelser på at inngrepet vil få negative konsekvenser for store villmarkspregede INON områder. Disse er Nordland fylkeskommune, Fylkesmannen i Nordland, Hemnes Turistforening,, Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland, Hemnes kommune og Hallvard Kjellen.

Kommentar :

INON er et begrep som brukes om områdets grad av urørthet. Et INON-område defineres ut fra avstand til tekniske inngrep. Dvs. tyngre tekniske inngrep som veier, kraftlinjer, regulerte vann og elver, inntak og kraftstasjoner, mv. Inngrep som hytter, hogst og kraftlinjer under 33 kV påvirker imidlertid ikke INON.

INON deles inn i tre forskjellige typer. Områder som ligger mellom 1 og 3 km fra tekniske inngrep inngår i INON sone 2. Områder som ligger 3-5 km fra tyngre tekniske inngrep inngår i INON-sone 1, mens områder som ligger 5 km eller mer fra tyngre tekniske inngrep inngår i det som omtales som villmarkspregede områder.

Bygging av Sørbuktelva kraftverk vil føre til bortfall av INON-områder (inkl. villmarkspregete områder). Hemnes kommune og fylkeskommunen i Nordland mener at de negative konsekvensene er for store ettersom 9,4 km² av 20,8 km² sammenhengende villmarkspregede områder blir berørt. Dette tilsvarer ca. 45 % av det sammenhengende villmarkspregede området.

OEDs retningslinjer sier at «Prosjekter som innebærer et betydelig inngrep ved plassering av inntak eller kraftstasjon i villmarkspregede områder, eller medfører betydelig reduksjon av INON-områder med stor verdi, bør som hovedregel unngås».

38 % av Nordland fylkes areal er vernet på en måte som utelukker bygging av nye vannkraftverk. Utbygging av vannkraftverk er i tråd med regjeringens politikk og det er et regionalpolitisk mål i Nordland å bygge ut ny vannkraft der konsekvensene for andre arealbruksverdier er akseptable. Sett i lys av at slik utbygging skal skje i områdene som ikke er vernet, samtidig som det kun er utvalgte områder som egner seg for vannkraft, er det svært begrenset med områder som er aktuelle for utbygging. Også i de ikke-verna områdene er det sterke føringer for hva som kan bygges ut av små vannkraftverk, og med en restriktiv forvaltningspolitikk utenfor de vernede områdene vil det generelt bli liten mulighet for næringsutvikling i Nordland.

I forhold til OEDs retningslinjer legger Nordland opp til en strengere linje ved at «det ikke skal tillates utbygging i villmarkspregete områder» (retningslinje C2), ettersom OED retningslinjer sier at reduksjon av slike områder «bør unngås» (fra Høring - søknad om bygging av Sørbukta kraftverk – Hemnes kommune)

INON er et verktøy som ikke sier noe om de reelle verdiene i et område, men fungerer mer som en indikator som skal si noe om utviklingen innen arealbruk lokalt, regionalt eller nasjonalt. INON har også den svakhet at systemet ikke skiller mellom inngrepenes omfang og art. Det er forståelig at det er et nasjonalt mål å ivareta områder uten inngrep. I dette tilfelle vil de planlagte inngrepene ikke være av forurensende art og vil pga. topografien i området ha lite influensområde visuelt.

Funksjonen vil for de aller fleste interesser bli som i dag.

Utdrag fra Biologisk mangfold-rapporten for Sørbuktelva kraftverk.

Tabell 4 Oppsummeringsskjema

Generell beskrivelse av situasjon og egenskaper/kvaliteter	Vurdering
På prosjektstrekninga veksler elva mellom fosser, stryk, kulper og roligere elvepartier. Naturforholdene i tiltaksområdet er forholdsvis ensartet med ordinære vegetasjonsforekomster. Lett forvitterlige bergarter gir imidlertid innslag av mer frodige- og artsrike områder med næringskrevende artsforekomster. Undersøkelser påviste ingen rødlistede kryptogamforekomster. Det er ikke registrert noen prioriterte naturtyper eller områder med stor betydning for rødlistede arter. Det er to registrerte rødlistede arter i influensområdet; Strandsnipe (NT) og gaupe (VU). Det er sannsynlig at strandsnipe hekker i tilknytning til elva og område for veifremføring. Det forventes at terrenget inngår i et større leveområde for gaupe, og en må regne med tidvis tilstedeværelse av fiskemåke (NT), brunbjørn (EN) og jerv(EN). Det er ingen kjente hi eller yngleplasser i terrenget. Influensområdet er leveområde til en rekke viltarter, deriblant elg, rådyr, fjellrype og lirype. Det er ikke registrert noen verdifulle lokaliteter for akvatisk miljø i Sørbuktelva. Det forventes en næringsrik elv med flere organismegrupper, og gode forekomster av ørret og/eller røye i det planlagte magasinet. Det er liten sannsynlighet for ål eller elvemusling i elva. Prosjektets influensområde har liten verdi fo terrestrisk og akvatisk biologisk mangfold.	Liten Middels Stor Verdi Δ
Datagrunnlag: Egne undersøkelser 11.8.2011, i tillegg til kommunikasjon med Fylkesmannen i Nordland, Hemnes kommune, kjentfolk og bruk av oppslagsverk, litteratur og nasjonale databaser.	Kvalitet: Godt (Mindre godt: hekkende fugl og akvatisk

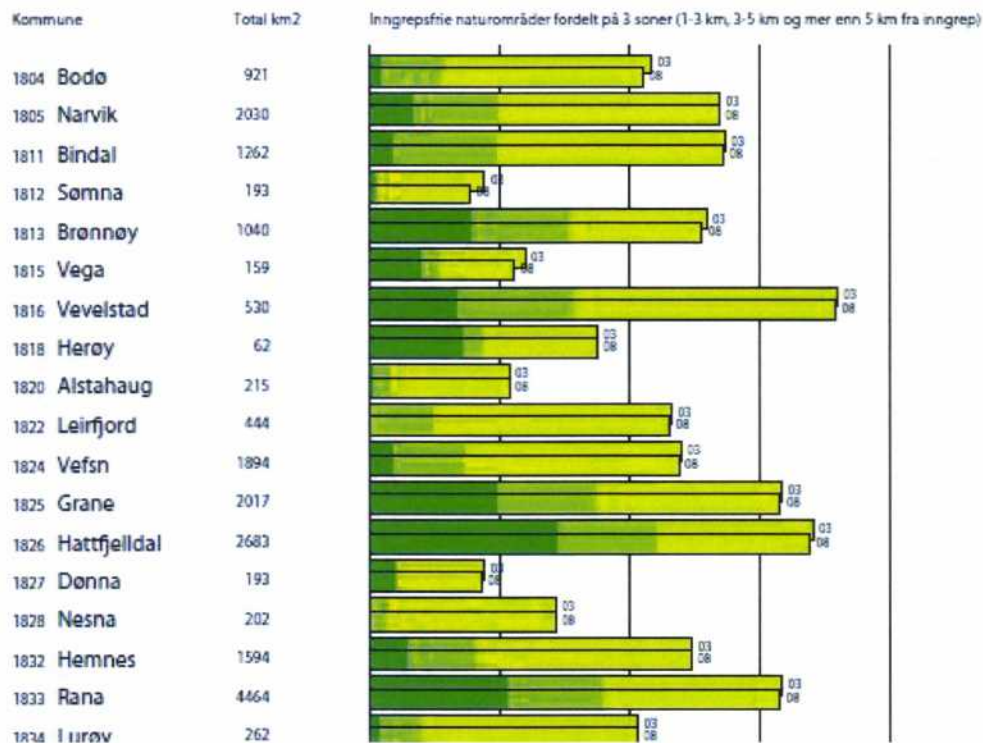
Visuelt er det veien langs Tustervatnet og vannveien (nedgravde rør) som vil være mest synlige av inngrepene. Vannveien vil etter hvert revegeteres. Veien langs Tustervatnet ligger et stykke fra de villmarkspregede områdene og vil alene ikke påvirke de villmarkspregete INON-områdene.

Det er viktig å påpeke at utbyggingen ikke vil påvirke det villmarkspregete INON-område fysisk, men at det er den geografiske avstanden til tekniske inngrepene som blir mindre.

INON-områdene som berøres har et stort areal, og selv om de villmarkspregete områdene, samt de andre INON-områdene som påvirkes, er relativt store vil ikke de inngrepsfrie områdene i seg selv få endret verdi. Det er med andre ord fremdeles slik at store inngrepsfrie arealer, både av sone 2, sone 1 og villmarkspregede områder, vil forekomme (fra konsesjonssøknad).

Gjenværende inngrepsfrie naturområder som prosent av totalt areal i kommunene

Status per januar 2003 og januar 2008

På kartet

http://www.miljødirektoratet.no/old/dirnat/multimedia/44426/inon_18_0308%20Nordland.pdf

kan en lese at ca. 50 % av Hemnes kommune dekkes av INON-areal. Majoriteten av andelen er INON-sone 2. INON-sone 1 dekker ca. 16-18 % av kommunearealet. De villmarkspregete områdene dekker ca. 5 %. Tallene er fra 2008. Lite har endret seg siden januar 2008.

Store deler av Nordland fylke, Hemnes, og nabokommunene er vernet. I området rundt Røssvatnet finnes bl.a. Nordre Varnvassdalen, Varnvassdalen, Storelva-Stillelva, Røssvassholmen og Raudvassåsen, som alle er verna som naturreservat. Øst for Røssvatnet ligger Favnavassdalen som er verna som landskapsvernområde. I sør ligger Børgefjell og Lomsdal-Visten, begge store nasjonalparker. Naturen blir med andre ord tatt vare på i fylket og i regionen. På toppen av dette finnes det store forekomster av INON-områder, også villmarkspregede områder. Dette gjelder både i Hemnes kommune, samt i regionen og fylket. Ettersom det er såpass mye verna områder i regionen, kan det muligens diskuteres hvorvidt de villmarkspregede områdene synker noe i verdi sett i forhold til alle verneområdene.

Evt. Avbøtende tiltak:

Det finnes et potensielt avbøtende tiltak i denne saken. Ved å redusere magasin og regulering (gjennom året) som innebærer at vannstandsøkningen eller senkningen er mindre enn en meter, vil ikke det regulerte vannet lengre bli kategorisert som et tyngre teknisk inngrep og derfor ikke påvirke INON-område. Det hjelper imidlertid lite på det totale omfanget ettersom inntak elva fortsatt faller inn under denne kategorien. Frafall av INON- område vil fortsatt være høyt og gi høy

negativ konsekvens. Andel villmarkspreget natur (INON) som nå vil bortfalle er ca. 8 km². Mao. En reduksjon på ca. 1,4 km².

REINDRIFT

Den andre hovedbegrunnelsen for innsigelse til inngrepet i Sørbuktelva er hensynet til reindrifta i området. Direkte innsigelser på dette har kommet fra Reindriftsforvaltningen i Nordland og Sametinget.

Kommentar :

Jillen-Njarke reinbeitedistrikt v/ Torstein Appfjell har ikke sendt inn høringsuttalelse. I flere telefonmøter med reinbeitedistriktet, og senest under befarings i området den 27.08.13 kan de opplyse at de lenge har planlagt et samlingsgjerde på nordsida av Sørbuktelva. Det området som er best egnet til dette mhs til driving og inngjerding av rein ligger ca. 200 m nord for planlagt kraftstasjon. Dette samlingsgjerde vil lette driften til Jillen-Njarke reinbeitedistrikt, og en vei inn i området vil framskynde Deres planer for dette anlegget. De har samtidig et sterkt ønske om at veien blir stengt for motorisert ferdsel for allmennheten. Dette som et avbøtende tiltak for å minske trafikken og få minst mulig forstyrrelser inn i beiteområdet. Statskog og Jillen-Njarke reinbeitedistrikt har sammenfallende interesse av at veien blir stengt med bom, og dette vil fra vår del bli imøtekommet. Ut fra disse forholdene har reinbeitedistriktet ingen innvendinger til planene om kraftutbygging i Sørbuktelva.

FRILUFTSLIV

FNG Nordland og Hemnes Turistforening mener at dette tiltaket vil ha negativ konsekvens for friluftslivet i området. FNF skriver at i følge kommuneplanen til Hemnes kommune er området registrert som utfartsområde/ svært viktig friluftsområde.

Kommentar :

Det er ingen markerte stier i området, og det er lite som tyder på at området er et utfartsområde. Terrenget langs Tustervatnet inn mot Sørbuktelva har flere tversgående bekkedaler som kan være vanskelig og krysse ved store nedbørsmengder, samt at noen av bjørkeliene opp mot fjellet er svært bratte og nesten uframkommelig.

De fleste som benytter området går heller inn fra Litle Tustervatnet og sør/vestover mot Vefsn. Her er det opparbeidet sti etter lang tids bruk. Dette var den gamle ferdselsveien fra Tustervatnet og over til Herringbotn i Vefsn kommune. Langs denne stien er det flere fiskevatn som er lett tilgjengelig.

Hvis det stemmer at kommuneplanen i Hemnes kommune beskriver nedslagsfeltet til kraftverket som et svært viktig friluftsområde er kartgjengivelsen feil. Mest sannsynlig er dette beskrevet område som ligger lengre nord, og utenfor nedslagsfeltet til påtenkt kraftverk.

Med vennlig hilsen

Arild Tokle

Arild Tokle